

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
 «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
 ім. ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
 Факультет соціології і права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Ю.І. Якименко

«25» 06 2018 р.

Україна в контексті історичного розвитку Європи

ПРОГРАМА
 навчальної дисципліни

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

спеціальність всі спеціальності

Ухвалено методичною радою
 КПІ ім. Ігоря Сікорського

Протокол від 21.06 2018 р. № 10

Заступник голови методичної
 ради

(підпис)

Гожий С.П.

(ініціали, прізвище)

«22» 06 2018 р.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Завідувач кафедри, д.і.н., професор Костилова Світлана
Олександрівна

(підпис)

Старший викладач, к.і.н. Перга Юрій Миколайович

(підпис)

Програму затверджено на засіданні кафедри історії
Протокол від «23» травня 2018 року № 10

Завідувач кафедри

(підпис) С.О. Костилова
(ініціали, прізвище)

«23» травня 2018 р.

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Україна в контексті історичного розвитку Європи»

складена відповідно до усіх освітніх програм (ОПП.)

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

(рівень вищої освіти)

спеціальності

Для усіх спеціальностей

(код і назва спеціальності)

Навчальна дисципліна належить до циклу *загальної підготовки* навчальних дисциплін *соціально-гуманітарної підготовки (за вибором студента)*

Статус навчальної дисципліни

вибіркова

Обсяг навчальної дисципліни

2(60год.)

кредитів ЄКТС.

Міждисциплінарні зв'язки:

Навчальна дисципліна (кредитний модуль) викладається в 1-му (2-му) семестрі 1-го курсу навчання з усіх освітніх програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та не залежить від інших навчальних дисциплін (кредитних модулів) в структурно-логічній схемі освітньої програми.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою навчальної дисципліни є формування історичного мислення, розуміння історичних етапів, усвідомлення особливого і спільного в історичному розвитку України та країн Європи та формування у студентів компетентностей.

ЗДАТНІСТЬ¹:

- у відповідності до прописаних здатностей в освітніх програмах спеціальностей та спеціалізацій;
- визначати місце України у загальноєвропейському суспільно-політичному процесі;
- проаналізувати внесок України в історію європейської цивілізації;
- визначати політичні і культурні зв'язки України з країнами Європейського Союзу на сучасному етапі;

¹ Мета навчальної дисципліни визначається через перелік компетентностей (здатностей вирішувати певні завдання), які має продемонструвати студент після засвоєння навчальної дисципліни. Узагальнені компетентності, що зазначені в освітній програмі надаються з відповідними кодами

- опанувати моделі толерантної поведінки та стратегії конструктивної діяльності в умовах культурних, мовних, релігійних та інших відмінностей між народами, різноманітності світу й людської цивілізації

1.2. Основні завдання навчальної дисципліни².

Після засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- у відповідності до прописаних знань в освітніх програмах спеціальностей та спеціалізацій;
 - основних подій і дат українського та європейського історичного минулого;
 - особливостей соціально-економічного, політичного і духовного життя України на різних історичних етапах у тісних взаємозв'язках з країнами Європи;
 - соціально-економічних та політичних процесів в Україні у порівнянні з європейськими на різних етапах історичного розвитку, історії зв'язків України та європейського світу;
- основних напрямів внутрішньої та зовнішньої політики української держави, інтеграції України до європейських структур.

уміння:

- у відповідності до прописаних умінь в освітніх програмах спеціальностей та спеціалізацій;
- визначати історичну конкретність, своєрідність українського історичного процесу, його місце в європейському історико-суспільному контексті;
- аналізувати суспільно-економічні й політичні процеси в Україні у порівнянні з європейськими країнами на різних етапах історичного розвитку;
- аналізувати й узагальнювати історичний матеріал;
- орієнтуватися в культурному та духовному контекстах сучасного світу

2. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Давня Європа та епоха середньовіччя

Тема 1.1. Доісторична Європа

Вступ. «Україна в контексті історичного розвитку Європи» як навчальна дисципліна, методологія та джерела

Розвиток первісних людей на території Європи у період кам'яного віку. Перші культури на території України. Трипільська культура.

Тема 1.2. Епоха античності.

Антична грецька культура та грецькі міста-держави північного Причорномор'я. Кочові племена на території України. Міграційні процеси в

² Завдання вивчення навчальної дисципліни подаються у вигляді системи знань та умінь із зазначенням певного рівня їх сформованості (Рекомендується використовувати таксономію Б. Блюма), що дозволяє визначити необхідний рівень оволодіння навчальним матеріалом та розробити засоби діагностики навчальних досягнень студентів. Узагальнені знання і уміння, що зазначені в освітній програмі надаються з відповідними кодами

Європі. Зникнення Західної Римської імперії. Візантія – найрозвинутіша країна Європи.

Проблеми слов'янського етногенезу. Ранньофеодальні держави південних і західних слов'ян. Початки державотворення у східних слов'ян

Тема 1.3. Народження Європи: політичні та соціально-економічні чинники формування спільного європейського простору (V-IX ст.).

Становлення національних держав у Західній Європі. Створення державності Київської Русі та її цивілізаційні контакти зі скандинавськими державами та Візантією. Феодальний устрій Київської Русі та класичних європейських держав. Християнство раннього середньовіччя як фактор первинного об'єднання Європи. Запровадження християнства у Київській Русі. Церковна схизма 1054 р. та її вплив на подальший розвиток Європи. Вплив візантійської культури на культуру Київської Русі

Тема 1.4. Ренесанс і реформація у Європі, їх відлуння на українських землях.

Галицько-Волинське князівство та його відносини з сусідами: Угорським та Польським королівствами. Роль Галицько-Волинської держави у боротьбі європейських країн проти монголо-татарської навали. Подальша роль та місце українських земель у посиленні сусідніх держав – Угорщини, Польщі, Великого князівства Литовського

Розділ 2. . Європа в епоху Нової історії

Тема 2.1. Епоха абсолютизму і Просвітництва в Європі

Місце і роль українських земель у створенні однієї з найбільших держав Європи – Речі Посполитої.

Початок реформації в Європі та його вплив на загальноєвропейські історичні процеси. Контрреформація та розділення Європи на ворогуючі табори, участь українців у цих процесах. Культурні впливи європейських процесів на українські землі: створення братських шкіл, єзуїтських колегій, Києво-Могилянської академії – першої вищої школи України та усієї Східної Європи.

Значення Великих географічних відкриттів для Європи

Тема 2.2. Особливості цивілізаційного розвитку України і Європи в XIX ст. Народження націй

Україна очима європейського світу.

Створення українського козацтва та його роль у боротьбі Європи з османською загрозою. Національно-визвольна війна під проводом Б.Хмельницького та її рецепція у країнах Західної Європи. Роль козацтва та Гетьманської держави у геополітичних змінах східної Європи.

Україна у Північній війні. Зовнішня політика І.Мазепи та його договір зі Швецією. Конституція П.Орлика та її місце в історії Європи. Французька революція та її нові ідеї для Європи. «Українська проблема» у період наполеонівських воєн.

Зародження масонського руху та його вплив на розвиток культури і освіти. Реакційна політика Миколи І.

«Весна народів» 1848-1849 рр. у європейських країнах, участь українців у революціях в Європі.

Українська еміграція в Європі наприкінці XIX ст.

Розділ 3. Україна і Європа в епоху Новітньої історії

Тема 3.1. . Світові війни та післявоєнний світ..

Українське питання напередодні та під час I світової війни, участь українців у військових подіях.

Українська революція 1917-1921 рр. в епоху розпаду імперій і утворення нових незалежних держав у Європі. Зовнішня політика українських урядів доби визвольних змагань. Участь української делегації на Паризькій мирній конференції; 14 пунктів В.Вілсона.

Українсько-польська війна. Договір С.Петлюри та Ю.Пілсудського. Роль та місце українських земель у внутрішній та зовнішній політиці Другої Речі Посполитої.

«Велика депресія» - світова економічна криза. Посилення позицій крайньоправих та крайньолівих політичних сил у Європі та на українських землях. Громадянська війна в Іспанії та участь у ній українських добровольців.

Українська політична та культурна еміграція в Європі 1919-1939 рр.

Геополітичне становище Європи напередодні II світової війни. Початок II світової війни, об'єднання українських земель під владою СРСР. Німецько-радянська війна. Створення та діяльність УПА, українці у військових кампаніях союзників.

Повоєнний розподіл світу; створення ООН та участь України у цьому процесі. Українська повоєнна еміграція в Європу.

Український визвольний рух 1950-1960-х рр. Діяльність українського уряду в екзилі на території Західної Європи.

Військові конфлікти в Європі у другій половині XX ст. Криза радянської економіки та комуністичного блоку. Національно-демократичні революції у країнах Східної Європи. Розпад СРСР.

Тема 3.2. Сучасна Україна в процесі загальноєвропейського розвитку

Мапа Європи після 1991 р. Визнання України країнами Європи та налагодження дипломатичних відносин. Вступ України в Раду Європи та інші загальноєвропейські структури Будапештський меморандум та європейські підписанти. Розширення ЄС та НАТО в 2004 р. Освітнє та культурне співробітництво України з Європейськими державами. Початок інтеграції України в ЄС: здобутки і проблеми

Розділ 4. Київський політехнічний інститут в контексті науково-технічного розвитку Європи

Постання, функціонування Київського політехнічного інституту у 1898 – 1917 рр. Перший педагогічний колектив. Визначні науковці-викладачі та студенти. Київська Політехніка у витоків авіації. Від повітроплавного гуртка до Київського повітроплавного товариства. Професор Микола Делоне. Авіаконструктор Ігор Сікорський. Київська Політехніка у вирі воєн та революцій (1917 – 1920 рр.). «Шулявська республіка» та особливості студентського руху у Київській Політехніці на початку XX ст. Особливості навчального процесу, професорсько-викладацький, студентський склад в умовах революцій та громадянської війни.

Київський Політехнічний інститут у період існування СРСР – УРСР (1920–1991 рр.). Впливи суспільно-політичних подій на функціонування інституту. Київська політехніка у роки перших п'ятирічок. Реорганізації в системі вищої

школи і у Київському політехнічному на початку 1930-х рр. Видатні викладачі-науковці, студенти Київської політехніки та їхні наукові звершення (Володимир Челомей, Костянтин Калінін, Сергій Корольов, Олександр Мікулін, Архип Люлька та ін.).

Професорсько-викладацький, студентський склад інституту на фронті та в евакуації. Діяльність Київської політехніки умовах окупаційного режиму. Внесок науковців Київського політехнічного інституту у боротьбу з німецько-фашистськими загарбниками. Організація навчання та науково-дослідної роботи у перше повоєнне десятиліття. КПІ у добу розгортання науково-технічної революції. Нові факультети. Постання наукових шкіл і напрямів. Видатні викладачі-науковці, студенти Київської політехніки та їхні наукові звершення.

Київська політехніка у сучасній Україні. Реорганізації в освітньому процесі на початку 1990-х рр. Впливи економічної кризи. Реформи освіти і КПІ. Болонський процес. Видатні науковці та випускники Київської Політехніки. Повсякдення професорсько-викладацького і студентського складу КПІ: побутові умови, медицина, здоров'я. Відпочинок і дозвілля, спортивне життя. Культурні традиції КПІ. Міжнародні зв'язки і проекти. Київська Політехніка в умовах розгортання інформаційного суспільства: виклики нової епохи.

3. Заплановані види навчальної діяльності та методи навчання

З навчальної дисципліни в навчальному плані набору студентів поточного року та додатку до нього заплановано наступні види:

- з навчальних занять: лекції, семінарські заняття
- з індивідуального завдання: *не заплановано*

Основні методи навчання³

Під час проведення семінарських та лекційних занять планується застосування стратегій активного і колективного навчання, які визначаються наступними методами і технологіями:

1) методи проблемного навчання (проблемний виклад, частково-пошуковий (евристична бесіда) і дослідницький метод);

2) особистісно-орієнтовані (розвиваючі) технології, засновані на активних формах і методах навчання («мозковий штурм», «аналіз ситуацій» ділові, рольові та імітаційні ігри, дискусія, експрес-конференція, навчальні дебати, круглий стіл, кейс-технологія, проектна технологія і ін.);

3) інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації для лекційних занять, використання аудіо-, відео-підтримки навчальних занять, Розробка і застосування на основі комп'ютерних і мультимедійних засобів творчих завдань, доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (інтернет-форум, інтернет-семінар і ін.).

³ Активні методи навчання у вищому навчальному закладі / М. Дяченко-Богун // Витоки педагогічної майстерності. Серія : Педагогічні науки. - 2014. - Вип. 14. - С. 74-79. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vpm_2014_14_14

3.1. Лекційні заняття

З дисципліни рекомендується проведення 9 лекційних занять на яких в робочій навчальній програмі кредитного модуля планувати проведення експрес контролів та обговорення зі студентами дискусійних питань.

Студенти об'єднуються у лекційні потоки.

На лекціях розглядаються ключові теоретичні питання дисципліни, закладається підґрунтя для підготовки до семінарських занять, виконання самостійної роботи

Приблизна тематика лекційних занять

№ п/п	Назва теми лекційного заняття
1	«Україна в контексті історичного розвитку Європи» як навчальна дисципліна: методологія та джерела. Доісторична Європа.
2	Епоха античності.
3	Народження Європи. Раннє середньовіччя
4	Ренесанс і Реформація в Європі, їх відлуння в Україні
5	Епоха абсолютизму і Просвітництва в Європі
6	Особливості цивілізаційного розвитку України і Європи в XIX ст. Народження націй
7	Світові війни та післявоєнний світ
8	Сучасна Україна в процесі загальноєвропейського розвитку
9	Київська Політехніка в умовах розгортання інформаційного суспільства: виклики нової епохи

3.2. Семінарські заняття

З дисципліни рекомендується проведення 9 семінарських занять на яких в робочій навчальній програмі планувати проведення заліку та аналітичних оглядів із застосуванням дискусійної форм зі студентами. Залік проводиться на позаплановому семінарському занятті.

Практичні семінарські заняття проводяться у навчальних групах чисельністю 20-30 студентів.

Семінарські заняття мають за мету розвиток у студентів уміння працювати з історичними джерелами, навчально-методичною, історичною та суспільно – політичною літературою, готувати виступи, формулювати і відстоювати власну позицію, приймати активну участь у дискусії в тому числі підготовка тез (під керівництвом викладача) до виступу на відповідних секціях під час проведення студентських науково-практичних конференцій

Приблизна тематика семінарських занять

№ п/п	Назва теми семінарських занять
1	Держави Стародавнього світу та їх вплив на розвиток українських земель
2	Процес державотворення у Західній Європі та становлення держави Київська Русь
3	Ранній новий час у Європі та на українських землях

№ п/п	Назва теми семінарських занять
4	Національно-визвольна війна під проводом Б.Хмельницького та рецесія козацтва і Гетьманської держави у країнах Західної Європи
5	Суспільно-політичний розвиток України та європейських країн у другій половині XVII – XIX ст.
6	Українські землі як об'єкт геополітики європейських держав у першій половині XX ст
7	Політичні процеси на європейському континенті у другій половині XX ст
8	Європейська інтеграція незалежної України
9	Київська Політехніка в умовах розгортання інформаційного суспільства: виклики нової епохи

3.3. Індивідуальне завдання

За денною формою навчання з навчальної дисципліни індивідуального семестрового завдання *не заплановано*.

Для заочної форми навчання з навчальної дисципліни рекомендовано проведення індивідуального семестрового завдання у формі *реферату*

Виконання Реферату сприяє поглибленню і розширенню теоретичних знань студентів з окремих тем дисципліни щодо актуальних проблем історії України і Європи, їх взаємовпливів та основних тенденцій розвитку Європейського континенту, а також розвивають навички самостійної роботи з навчальною та науковою літературою.

Теми рефератів додаються в додатку до робочої навчальної програми кредитного модуля для заочної форми навчання.

Приблизна тематика (реферату):

- №1 Розвиток первісних людей на території Європи у період кам'яного віку
- №2 Перші культури на території України
- №3 Трипільська культура
- №4 Початки державотворення у східних слов'ян.
- №5 Вплив візантійської культури на розвиток Київської Русі
- №6 Роль козацтва та Гетьманської держави у геополітичних змінах східної Європи
- №7 Зародження масонського руху та його вплив на розвиток культури і освіти. Реакційна політика Миколи I
- №8 Громадянська війна в Іспанії та участь у ній українських добровольців
- №9 Український визвольний рух 1950-1960-х рр. Діяльність українського уряду в екзилі на території Західної Європи
- №10 Велика депресія» - світова економічна криза
- №11 Посилення позицій крайньо-правих та крайньо-лівих політичних сил у Європі та на українських землях
- №12 Українська політична та культурна еміграція в Європі 1919-1939 рр.
- №13 Участь української делегації у Паризькій мирній конференції

4. Оцінювання результатів навчання

З навчальної дисципліни семестрова атестація проводиться у виді заліку. Залік проводиться на останньому семінарському занятті.

Для оцінювання результатів навчання застосовується 100-бальна рейтингова система і університетська шкала оцінювання.

Для діагностики успішності навчання студентів рекомендується застосовувати **залікову контрольну роботу** (заліковий білет) у разі якщо студент має стартові бали більше ніж **0,4RD** та виконав необхідні умови допуску до заліку або вирішив покращити свою оцінку.

Заліковий білет складається із 2-х теоретичних завдань.

У відповідності до вимог викладача на заліку студентам дозволяється/не дозволяється користуватись додатковим матеріалом.

Зразок залікового білету та завдання до нього додаються в додатку «Діагностика результатів навчання» (додаток А)

5. Рекомендована література

5.1. Базова

1. Терещенко Ю.І. Україна і європейський світ: нарис історії від утворення Старокиївської держави до кінця XVI ст. / Ю.І.Терещенко. – К.: Перун, 1996. – 496 с.
 2. Історія України (соціально-політичні аспекти): навчальний посібник / За ред. Б. П. Ковальського. — У 4-х ч. — Ч. 1. — К. : НТУУ «КПІ», 2003. — 100с.; Ч. II. — К. : НТУУ «КПІ», 2003. — 139 с.; Ч. 3. — К. : НТУУ «КПІ», 2006. — 126 с.
 3. Історія України XX — поч. XXI століття: навч. посіб. / За заг. ред. В. А. Смолія. — К. : Знання, 2004. — 582 с.
 4. Костилева С.О. Історія КПІ крізь призму інститутської преси. Рік 1929 / Костилева С.О.; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Київ. нац. ун-т України "КПІ", Ф-т соціології та права, Каф. історії. — К. : НТУУ "КПІ" ВПІ ВПК "Політехніка", 2011. — 105 с.
- 5. Історія КПІ ім. Ігоря Сікорського: Електронний ресурс [режим доступу:] <https://kpi.ua/almamater>**

5.2. Допоміжна

1. Зеркалов Д.В. НТУУ «КПІ». Минуле і сьогодення [Електронне видання] Монографія. – К.: «Основа». 2012. – 735 с.
http://www.zerkalov.kiev.ua/sites/default/files/ntuu_kpi_minule_i_sogodennya_monografiya.pdf
2. Ігор Шевченко. Україна між Сходом і Заходом: Нариси з історії культури до початку 18 століття / авторизований перекл. Марія Габлевич, наук. ред. Андрій Ясіновський, вид. 2-е, випр. і доповн. – Львів: Видавництво УКУ, 2013. – 289 с.
3. Історія України (етносоціальні та державотворчі аспекти): конспект лекцій для студ. усіх спеціальностей та форм навчання / В. Ф. Панібудьласка й ін. — К. : КНУБА, 2007. — 56 с.
4. Історія України з найдавніших часів до початку XX ст. : Навчальний посібник / Керівник авторського колективу В.М. Литвин. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2012. – 671 с.

5. Історія Центрально-Східної Європи: посібник / за ред. Л.Зашкільняка. – Львів: ЛНУ ім. І.Франка, 2001. – 660 с.
6. Калакура Я.С. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я.С.Калакура, О.О.Рафальський, М.Ф.Юрій. К.: ІПіЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2015. – 496 с.
7. Київський політехнічний інститут: Нарис історії / Г.Ф. Беляков, Є.С. Василенко, М.Ф. Вілков та ін.; Редкол.: М.З. Згуровський (голова) та ін.]. – К.: Наук. думка, 1995. – 317 с.
8. Наливайко Д.С. Україна очима Заходу / Дмитро Наливайко. – 2-е вид., доп. – К.: Грамота, 2008. – 784 с.
9. Павленко Ю.В. Передісторія давніх Русів у світовому контексті / Ю.В.Павленко. – К.: Фенікс, 1994. – 400 с.
- 10.Півторак Г. И. Походження українців, росіян, білорусів та їхніх мов. Міфи і правда про трьох братів слов'янських зі «спільної колиски». <http://litopys.org.ua/pivtorak/pivt.htm>
- 11.Політична історія України: навчальний посібник / За ред. В. І. Танцюри. — К. : Академія, 2001. — 488 с.
12. Світлична В. В. Історія України: навчальний посібник для студентів неісторичних спеціальностей вищих закладів освіти. — Вид. 2-ге, виправлене і доповнене / Світлична В. В. — К. : Каравела; Львів : Новий Світ: 2000, 2002. — 304 с.
- 13.Семчишин М. Тисяча років української культури: історичний огляд культурного процесу / Мирослав Семчишин. – 2-е вид. – К.: АТ «Друга рука», МП «Фенікс», 1993. – 550 с.
14. Україна в Європі: контекст міжнародних відносин / За ред. докт. іст. наук, проф. А.І.Кудряченка. – К.: Фенікс, 2011. – 632 с.
15. Українське суспільство на шляху перетворень: західна інтерпретація / За ред. В. Ісаїва. — К.: Академія, 2004. — 362 с.

5.3. Рекомендовані джерела:

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. Станом на 1 жовтня 2011р. — Х.: Фактор, 2011. — 128 с.
2. Історія України: Джерельний літопис. – К.: КВЦ, 2012. – 832 с.
3. Історія України: Хрестоматія: у 2-х ч. — Вид. 2-ге перероб. і доп. / Упор. С. М. Клапчук (керівник), Б. І. Білик, Ю. А. Горбань та ін. – К.: ІЗМН, 1996. — Ч. 1. — 372 с.; Ч. 2. — 336 с.
4. Історія України (соціально-політичні аспекти): Хрестоматія / Автор-упорядник С. О. Костишева. — К.: НТУУ «КПІ», 2009. — 338 с.
5. Из истории Киевского политехнического института: сборник документов и материалов / сост. Бондаровская Э. М., Горбунова М. И., Куш Е. М.; ред. Лось Ф. Е. — К.: Изд-во Киевского ун-та, 1961. — Т.1: 1898—1917 гг. — 1961. — 387—1917 гг. — 1961. — 387 с.

ДІАГНОСТИКА

РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Зразок залікового білету

(Форма N Н-5.04)

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ім. ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Рівень вищої освіти _____ **першого (бакалаврського)** _____
(назва ступеня)

Спеціальність _____ **Усі спеціальності** _____
(код і назва напрямку підготовки)

Освітня програма _____ **для всіх ОПП спеціальностей** _____
(код і назва спеціальності)

Навчальна дисципліна _____ **Україна в контексті історичного розвитку Європи** _____
(назва)

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № _____

- 1 *Питання з I блоку питань*
- 2 *Питання з II блоку питань*

Затверджено на засіданні кафедри _____ **Історії** _____
(назва кафедри)

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20____ р.

Завідувач кафедри _____ **Костишева С.О.** _____
(підпис) (Прізвище та ініціали)

ПИТАННЯ для формування екзаменаційних (залікових) білетів *

Питання I з блоку питань

1. Розкрийте предмет, завдання і методологічні засади навчальної дисципліни «Україна в контексті історичного розвитку Європи».
2. Порівняйте спільне та відмінне у періодизації історичного розвитку України та Європи.
3. Охарактеризуйте суспільний поділ праці як історичну категорію. Розкрийте зміст Першого та Другого суспільних поділів праці.
4. Розкрийте особливості розвитку культури та побуту первісних людей на Європейському континенті.

5. Проаналізуйте причини Великої грецької колонізації VIII – VI ст. до н.е. та її вплив на розвиток суспільства на території України та всієї Європи.
6. Покажіть вплив античної суспільно-політичної організації на розвиток Північного Причорномор'я: порівняйте типи та структуру політичного устрою грецьких полісів.
7. Проаналізуйте причини перетворення Римської республіки в потужну імперію та покажіть вплив римських завоювань на суспільно-економічний розвиток європейського суспільства .
8. Розкрийте передумови та наслідки розколу Римської імперії на Східну та Західну.
9. Охарактеризуйте ранньохристиянські вірування та процес становлення християнства як державної релігії Римської імперії.
10. Проаналізуйте основні причини та наслідки розпаду Римської імперії .
11. Розкрийте наслідки Великого переселення народів для розвитку Європи.
12. Проаналізуйте структуру соціального устрою ранньофеодальних держав Західної Європи.
13. Оцініть діяльність Карла Великого та його вплив на розвиток Франкської імперії.
14. Висвітліть та проаналізуйте основні концепції, які існують у сучасній історичній науці щодо проблеми етнічного походження Київської Русі.
15. Охарактеризуйте соціальну структуру і суспільні відносини ранньофеодальної держави Київська Русь в системі загальноєвропейського розвитку.
16. Розкрийте зміст реформ Володимира Великого та Ярослава Мудрого в контексті загальноєвропейських тенденцій.
17. Проаналізуйте передумови об'єднання Галичини і Волині в єдину державу, дайте характеристику етапам її політичного розвитку (1199-1340 рр.).
18. Проаналізуйте причини та наслідки Церковної схизми 1054 р.
19. Порівняйте культуру та побут середньовічних країн Західної Європи та Київської Русі.
20. Розкрийте основні риси епохи Відродження та їх прояв у розвитку науки і техніки у Європі.
21. Розгляньте передумови та історичне значення Великих географічних відкриттів.
22. Здійсніть порівняльний аналіз Реформаційного та Контрреформаційного рухів у Європі у XVI – XVII ст. .
23. Покажіть динаміку розвитку соціальної структури та соціальних відносин на українських землях в період литовської та польської доби.
24. Проаналізуйте причини Національно-визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького та охарактеризуйте етапи становлення та розвитку Української козацько-гетьманської держави.
25. Простежте зміни у соціальній структурі українського суспільства XIV - XVIII ст.

26. Розкрийте суть абсолютизму як соціополітичного явища та особливості його розповсюдження у Європі.
27. Охарактеризуйте основні ідеї просвітників та їх вплив на духовне життя європейського суспільства середини XVII – XVIII ст.
28. Проаналізуйте причини Великої французької революції кінця XVIII ст.
29. Охарактеризуйте основні етапи Великої французької революції кінця XVIII ст.
30. Розкрийте роль Наполеона Бонапарта в історії з огляду на події Великої французької революції кінця XVIII ст. та Наполеонівські війни 1796 – 1815 рр..

Питання II з блоку питань

1. З'ясуйте місце України у військово-політичних планах Наполеона під час російської кампанії 1812-1814 рр.
2. Простежте процес зародження масонського руху у Європі та особливості його поширення на українські землі.
3. Проведіть аналіз рішень Віденського конгресу 1815 р. та покажіть їх наслідки для міжнародних відносин та світової політики першої половини XIX ст.
4. Розкрийте суть Першого промислового перевороту та його соціальні та економічні наслідки у країнах Європи. Проаналізуйте особливості становлення індустріального суспільства на українських землях.
5. Проаналізуйте особливості та наслідки буржуазно-демократичної революції в європейських країнах у 1848-1849 рр. та її вплив на розвиток західноукраїнських земель. Розкрийте зміст визначення «Весна народів».
6. Здійсніть порівняльний аналіз соціальних перетворень на українських землях в складі Російської та Австрійської (з 1867 р. Австро-Угорської) імперіях в другій половині XIX — на початку XX ст.
7. Розкрийте суть понять «колоніалізм» та «імперіалізм». Покажіть етапи розповсюдження явища колоніалізму на прикладі Європейських держав.
8. Охарактеризуйте процес об'єднання Німеччини та Італії в другій половині XIX ст.
9. Обґрунтуйте передумови створення українських політичних партій на початку XX ст., охарактеризуйте програмові засади найбільш впливових з них.
10. Поясніть суть «українського питання» в європейській міжнародній політиці напередодні Першої світової війни.
11. Охарактеризуйте систему міжнародних відносин в Європі напередодні Першої світової війни.
12. Зробіть порівняльний аналіз перебігу подій на Східному та Західному театрах воєнних дій Першої світової війни.
13. Проаналізуйте становище українських земель в період національно-визвольних змагань 1917-1921 рр.

14. Розкрийте переваги та недоліки Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин.
15. Розгляньте особливості участі європейських країн у відбудові Німеччини після Першої світової війни та оцініть дієвість планів Дауеса та Юнга.
16. Розкрийте причини приходу до влади націонал-соціалістів в Німеччині та фашистів в Італії у 20-30 рр. ХХ ст.
17. Порівняйте становище українських земель у складі СРСР та західноукраїнських земель у міжвоєнний період.
18. Охарактеризуйте систему міжнародних відносин в Європі напередодні Другої світової війни.
19. Розкрийте суть «українського питання» в європейській політиці напередодні Другої світової війни.
20. Охарактеризуйте нацистський окупаційний режим на українських землях в роки Другої світової війни та проаналізуйте його наслідки.
21. Розкрийте основні характеристики Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин та з'ясуйте причини біполярності повоєнного світу.
22. Проаналізуйте причини виникнення та розгортання «холодної війни» та протистояння військово-політичних блоків у Європі.
23. Розкрийте причини та наслідки розпаду СРСР.
24. Проаналізуйте здобутки та недоліки соціальної політики України періоду незалежності.
25. Розкрийте основні передумови та етапи європейської інтеграції України.
26. Проаналізуйте передумови заснування Київського політехнічного інституту та його становлення протягом 1898-1920 рр.
27. Охарактеризуйте діяльність Київського політехнічного інституту у міжвоєнний період.
28. Дослідіть процес організації навчання та основні напрями науково-дослідної роботи у Київській політехніці у період розгортання науково-технічної революції.
29. Розкрийте діяльність видатних викладачів-науковців, студентів Київської політехніки в 60-ті – 80-ті рр. ХХ ст. та покажіть значення їх наукових досягнень для розвитку науки і техніки.
30. Проаналізуйте особливості розвитку КПІ імені Ігоря Сікорського в сучасних умовах.

РОЗРОБНИКИ:

зав. каф. історії; проф., д.і.н. ; Костишева Світлана Олександрівна

(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис)

Ст.викл. каф. історії; к.і.н., Перга Юрій Миколайович

Затверджено на засіданні кафедри Історії

Протокол № _____ від “_____” _____ 2019 року

Завідувач кафедри Історії

_____ (С.О. Костишева)